5. Merkle S.L., Sluka K.A., Frey-Law L.A. The interaction between pain and movement. *J Hand Ther*. 2020 Jan-Mar. 33(1). 60–66. doi: 10.1016/j.jht.2018.05.001.
6. Moseley G.L., Butler D.S. Fifteen Years of Explaining Pain: The Past, Present, and Future. *J Pain*. 2015 Sep. 16(9). 807–13. doi: 10.1016/j.jpain.2015.05.005.
7. Pieretti S., Di Giannuario A., Di Giovannandrea R., Marzoli F., Piccaro G., Minosi P., Aloisi A.M. Gender differences in pain and its relief. *Ann Ist Super Sanita*. 2016 Apr-Jun. 52(2). 184-9. doi: 10.4415/ANN_16_02_09.
8. Sneddon L.U. Comparative Physiology of Nociception and Pain. *Physiology (Bethesda)*. 2018 Jan 1. 33(1). 63-73. doi: 10.1152/physiol.00022.2017.

Швець С. А. – магістрантка 1 курсу
медичного факультету
Волинського національного університету
імені Лесі Українки;

Науковий керівник:
кандидат педагогічних наук, доцент
кафедри фізичної терапії та ерготерапії
Грейда Н. Б.

Вплив особливостей спілкування фізичного терапевта на ефективність реабілітації пацієнта

Постановка проблеми. Сьогодні гуманне та турботливе ставлення до людей, які внаслідок інвалідності, травм і захворювань мають порушення рухових функцій або погіршення стану здоров’я стоїть на пріоритетному місці у медичній сфері, а реабілітаційний напрямок передбачає повернення пацієнта до повноцінного життя. Важливу роль у цьому процесі відіграють словесні (вербальні) на несловесні (невербальні) засоби впливу фахівців на пацієнтів [6].

Медична реабілітація є однією з найбільш гуманних сфер людської діяльності, адже спрямована на пацієнта, який потребує допомоги, розуміння та співчуття. Фізичні терапевти як учасники мультидисциплінарної команди у своїй практичній діяльності, повинні бути теоретично обізнаними та практично підготовленими до

© *Швець С. А., 2024*

індивідуального спілкування з хворими різного віку, різного соціального статусу, з різними нозологічними формами та вміти працювати в команді фахівців, підтримуючи колегіальність [2].

Мета дослідження полягає в тому, щоб визначити вплив вербальних та невербальних засобів спілкування фізичного терапевта на ефективність реабілітації пацієнта.

Результати дослідження. Комунікація відіграє ключову роль у процесі реабілітації, а стиль спілкування фізичного терапевта впливає на траєкторію відновлення пацієнтів. Пацієнти, особливо ті, які перебувають на післяопераційній та тривалій реабілітації, покладаються не лише на фізичні методи, але й на вербальні та невербальні дії своїх терапевтів, які допомагають їм долати труднощі відновлення функціональності та мобільності. Вербальне спілкування фізичного терапевта під час реабілітації відіграє важливу роль в одужанні пацієнта. Ця взаємодія полягає у передачі інформації, передбачає зміцнення довіри, стимулювання мотивації та підтримку пацієнтів на шляху зцілення [3].

З моменту повномасштабної війни в Україні реабілітація поранених військовослужбовців стала справжнім викликом для українських фахівців. Адже саме реабілітація наших захисників має вирішальне значення для повного відновлення їх фізичних функцій та здатності працювати й жити в суспільстві [5].

Невербальна комунікація здійснюється за допомогою міміки, жестів, поз тощо. У деяких випадках вона може бути більш ефективною, ніж вербальна. Кваліфікований фізичний терапевт повинен знати коли і як доцільно використати різні форми невербальної комунікації. Основними бар'єрами, що можуть перешкоджати вербальному чи невербальному спілкуванню між терапевтом і пацієнтом може бути надмірний шум у зоні надання реабілітаційних послуг, велика відстань між терапевтом і пацієнтом, незрозумілий для пацієнта стиль спілкування терапевта, коротка тривалість комунікації. Комунікативними уміннями та навичками, які необхідні у практичній діяльності фізичного терапевта є розуміння та врахування індивідуально-психологічних особливостей пацієнта, уміння вести бесіду, уміння долати комунікативні бар'єри, уміння вислухати пацієнта і дати йому пораду, здатність проявляти співчуття [4].

Висновки. Вплив стилю спілкування фізичного терапевта є невід'ємною частиною оптимізації догляду за пацієнтом та ефективності реабілітації. Для фізичного терапевта велике значення має комунікативна компетентність, уміння переконати пацієнта та повірити у свої сили, уміння встановлювати контакт і слухати пацієнта, використовуючи вербальні та невербальні засоби комунікації. Професійне толерантне спілкування допомагає у відновленні, компенсації та розвитку фізичних, психологічних і соціальних навичок пацієнта, допомагає забезпечити йому повноцінне особисте життя та активну участь у житті суспільстві.

Джерела та література

1. Андрійчук О., Ульяницька Н., Грейда Н., Струбіцька Н. Пацієнтоцентричність фізичної терапії під час спортивно-реабілітаціних зборів. *Физичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві.* 2021. 2 (54). С. 112–119. https://evnuir.vnu.edu.ua/bitstream/123456789/19674/1/67-81-PB.pdf.
2. Андрійчук О. Підготовка фізичних терапевтів до практичної діяльності. *Вісник Кам'янець-Подільського національного університету. Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини*. 2019. Вип. 4. С. 10–14.
3. Кравченко А. В. Вплив стилю спілкування фізичного терапевта на процес одужання пацієнтів під час реабілітації. *Світ наукових досліджень.* Випуск 27: матеріали Міжнародної мультидисциплінарної наукової інтернет-конференції (м. Тернопіль, Україна, м. Ополе, Польща, 22–23 лютого 2024 р.). Тернопіль, 2024. С. 94–96.
4. Мезенцева І. В., Павлович О. С., Ярликова В. Д. Особливості комунікації фізичного терапевта з пацієнтами при наданні реабілітаційних послуг. *Реабілітаційні та фізкультурно-рекреаційні аспекти розвитку людини.* 2022. № 12. С. 60–66.
5. Павленко Т. В., Сінєльнікова Н. В., Толумна Б. С., Толумна Є. С. Зародження та розвиток фізичної реабілітації. *Grail of Science*. № 35. 2024. С. 554–560.
6. Korytko Z., Maistruk M., Dutchak Y., Pavlyuk O., Chopyk T., Haiduk O., Hreida N., Stelmashchuk O. Utilizing hemogram indicators and coagulation homeostasis as key markers for precision dosing of physical exertion. *Journal of physical education and sport ® (JPES)*. Vol. 23 (Issue 11). Art 334. pp. 2931–2939. doi:10.7752/jpes.2023.11334. https://efsupit.ro/images/stories/november2023/art334.pdf